

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р4 р 12/2014
13.06.2014. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у поступку предлагача Н.К. из Н.Б., улица ..., чији је пуномоћник адвокат Ж.Н. из Б., улица ..., против учесника у поступку Републике Србије коју заступа Републички јавни правобранилац из Београда, Немањина 22-26 - Апелациони суд у Београду, Немањина 9, одлучујући о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, на седници већа дана 13.06.2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УТВРЂУЈЕ СЕ да је предлагачу Н.К. из Б., повређено право на суђење у разумном року, у поступку пред Апелационим судом у Београду у предмету Гж1 5439/2012 – веза са предметом Гж1-2369/12.

Налаже се Апелационом суду у Београду да о жалби туженог у предмету Гж1 5439/2012 одлучи у року од 15 дана од дана достављања овог решења.

Предлагачу се одређује примерена накнада за повреду права на суђење у разумном року у износу од 40.000,00 динара који износ ће му се исплатити из буџетских средстава Републике Србије одређених за рад судова у року од три месеца, рачунајући од дана подношења захтева предлагача за исплату.

Захтев предлагача за износ преко 40.000,00 динара до тражених 1.000.000,00 динара одбија се.

Обавезује се Република Србија да предлагачу на име трошкова поступка плати 6.000,00 динара у року од 15 дана.

Образложење

Предлагач Н.К. поднео је дана 30.05.2014. године преко пуномоћника захтев за заштиту права на суђење у разумном року у смислу члана 8а. Закона о уређењу судова. У захтеву је навео да је пред Другим општинским судом у Београду покренуо парнични поступак тужбом поднетом 18.09.2008.

године у предмету П1 број 215/08, ради поништаја одлуке туженог Л.с. ад Б., Ж., о отказу уговора о раду. Пресудом тог суда од 17.06.2009. године тужбени захтев је одбијен, због чега је изјавио жалбу Окружном суду у Београду који је тада био надлежан да одлучује по жалбама дана 14.07.2009. године. Апелациони суд у Београду је својим решењем Гж1 4593/10 од 11.11.2011. године усвојио жалбу и укинуо пресуду првостепеног суда и предмет вратио на поновно суђење. Пресудом Првог основног суда у Београду П1. број 278/12 од 05.03.2012. године тужбени захтев је усвојен. Против те пресуде тужени је 26.03.2012. године изјавио жалбу Апелационом суду у Београду. Због грешака у куцању Апелациони суд у Београду је решењем Гж1 број 4542/10 од 10.05.2012. године предмет вратио Првом основном суду у Београду ради исправке учињених грешака. Први основни суд у Београду је решењем од 02.08.2012. године извршио исправку пресуде и предмет вратио Апелационом суду у Београду 18.09.2012. године, који до данас није донео одлуку по жалби. Сматра да је поступањем судова у радном спору који је по природи хитан и који се по закону мора окончати у року од шест месеци од дана подношења тужбе, повређено његово право на суђење у разумном року. Стога је тражио да суд усвоји његов захтев којим би утврдио повреду права на суђење у разумном року, одреди хитни рок ради отклањања недостатака и окончања поступка, а предлагачу на име накнаде за кршење права на суђење у разумном року исплати 1.000.000,00 динара са трошковима ванпарничног поступка колико буду износили.

Поступајући по захтеву предлагача у смислу члана 8а. и 8б. Закона о уређењу судова („Службени гласник Републике Србије“ бр. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011, 78/2011, 101/2011 и 101/2013) Врховни касациони суд је прибавио списе Апелационог суда који се сада воде под ознаком Гж1 5439/2012 а у вези са Гж1 2369/2012, па је увидом у наведене списе утврдио:

Предлагач Н.К. у својству тужиоца поднео је тужбу 18.09.2008. године Другом општинском суду у Београду за поништај одлуке о отказу уговора о раду против туженог Л.с. ад у реструктурирању – НПЦ надградња – логистика, ..., 11... Ж. Уз тужбу је приложио пуномоћје за пуномоћника и решење о отказу уговора о раду. Суд је тужбу доставио туженом на одговор 24.09.2008. године, а тужени је тужбу примио 25.09.2008. године што се утврђује из повратнице у спису. Тужени је поднео одговор на тужбу 17.10.2008. године. Уз писани одговор на тужбу достављени су докази на које се тужени у одговору на тужбу позвао.

Решењем од 21.10.2008. године одређено је припремно рочиште за 23.02.2009. године. Припремно рочиште је одржано и затим одређено рочиште за главну расправу за 17.06.2009. године, што је присутним странкама саопштено а туженом наложено да достави одговарајуће доказе. Поднеском од 09.03.2009. године тужени је поступио по налогу суда.

На рочишту за главну расправу 17.06.2009. године изведени су предложени докази, расправа је закључена и донета је делимична пресуда чији препис је странкама отправљен 30.06.2009. године. Пуномоћници странака пресуду су примили 06.07.2009. године.

Тужени је изјавио жалбу 09. јула 2009. године на делимичну пресуду П1 215/08 од 17.06.2009. године а пуномоћник тужиоца 14. јула 2009.

године. Поводом изјављених жалби након њиховог уручења странкама, предмет је упућен Апелационом суду у Београду 01.04.2010. године ради одлучивања по изјављеним жалбама. Списи су примљени у Апелационом суду у Београду 06.04.2010. године.

Апелациони суд у Београду је решењем број Гж1 4593/10 од 11.11.2011. године укинуо делимичну пресуду Другог општинског суда у Београду П1 215/08 од 17.06.2009. године и предмет уступио Првом основном суду у Београду на поновно суђење. Дана 31.01.2012. године одређено је рочиште за главну расправу за 05.03.2012. године и странкама су уручени позиви 21.02.2012. године уз достављање укидајуће одлуке апелационог суда. На рочишту 05.03.2012. године првостепени суд је извео предложене доказе и закључио главну расправу доносећи пресуду П1. број 278/12 од 05.03.2012. године. Пресуда је урађена и експедована 14.03.2012. године. Тужени је изјавио жалбу 26.03.2012. године која је уручена супротној страни – тужиоцу на одговор 04.04.2012. године. Предмет је достављен Апелационом суду у Београду дана 26.04.2012. године.

Апелациони суд у Београду је дана 10.05.2012. године вратио предмет првостепеном суду ради исправке погрешно означеног датума закључења уговора о раду, у изреци пресуде. Први основни суд у Београду је дана 02.08.2012. године донео решење о исправци које је уручено парничним странкама 10.08.2012. и 11.08.2012. године. Након тога 18.09.2012. године предмет је враћен Апелационом суду у Београду ради одлуке о жалби. После тог датума није предузета ни једна парнична радња, односно по предмету није поступано.

Анализирајући поступање нижестепених судова, Врховни касциони суд закључује да је Апелациони суд у Београду у овом поступку имао потпуну неактивност у периоду од 19 месеци када му је предмет први пут достављен по жалби тј. од 06.04.2010. године до 11.11.2011. године када је укинуо првостепену пресуду. Други период потпуне неактивности постоји од 18.09.2012. године до доношења одлуке по захтеву странке за заштиту права на суђење у разумном року. Наиме, други пут по жалби предмет је достављен апелационом суду 26.04.2012. године, да би био враћен првостепеном суду 10.05.2012. године ради исправке, што је првостепени суд и учинио и предмет доставио поново апелационом суду 18.09.2012. године од када предмет стоји нерешен. Тај други период неактивности обухвата 20 месеци и 27 дана.

Према члану 32. став 1. Устава Републике Србије свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Према члану 8в. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова на поступак за заштиту права на суђење у разумном року сходно се примењују одредбе Закона о ванпарничном поступку, а Закон о ванпарничном поступку у члану 30. став 2. прописује сходну примену Закона о парничном поступку, у оним областима које нису регулисане тим законом.

Чланом 10. Закона о парничном поступку прописано је да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року, да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи и са што мање трошкова.

Разумни рок је оптимално потребно време да се одлучи о неком праву странке које је спорно, да би се отклонила неизвесност и странка имала сазнање о томе да ли јој то право припада или не, чиме се постиже и правна сигурност.

Када се има у виду да да се ради о спору за поништај одлуке о престанку радног односа, који је хитне природе, за који је према Закону о раду предвиђен рок од шест месеци за његово решавање, два периода неактивности Апелационог суда у Београду који укупно износе око 40 месеци, не могу се сматрати разумним временом потребним за окончање овог спора. Чињенично и правно овај предмет није сложен, по закону је хитан, предлагач као тужилац у том спору није допринео да предмет не буде решен у разумном року, грешком првостепеног суда која је техничке природе поступак исправке пресуде трајао је четири месеца рачунајући време када судије користе годишњи одмор (који период од четири месеца није урачунат у дужину поступања апелационог суда) и да је од 18.09.2012. године Апелациони суд у Београду имао могућност да одлучује о изјављеној жалби, непоступање апелационог суда у наведеном периоду не испуњава захтев разумне дужине поступања. Посебно ваља имати у виду да је пресуду већ једном укидало исто веће, које је други пут враћало предмет на исправку, а после извршене исправке у периоду од 18.09.2012. године до данас о жалби није одлучено. Врховни касациони суд је из свих изнетих разлога усвојио захтев предлагача и утврдио да му је радњама апелационог суда повређено право на суђење у разумном року, јер није отклоњена правна неизвесност у погледу његовог права које је од суштинске – егзистенцијалне важности.

Код оцене дужине трајања поступка који не испуњава захтев разумног рока не узима се у обзир оптерећеност суда или конкретног судије бројем предмета. Имајући у виду дужину поступка пред апелационим судом, као и укупну дужину трајања поступка у радном спору од шест година, Врховни касациони суд је наложио апелационом суду да у року од 15 дана одлучи о изјављеној жалби и одлучио да се предлагачу исплати примерена накнада од 40.000,00 динара из средстава Републике Србије опредељених за рад судова сагласно члану 8б. Закона о уређењу судова.

Врховни касациони суд сматра да су изречене мере због повреде права на суђење у разумном року адекватне околностима случаја, да ће се њима постићи сврха заштите прописана чланом 8а. и 8б. Закона о уређењу судова, тј. да ће у остављеном року бити одлучено о жалби туженог.

Захтев за накнаду већу од досуђене одбијен је, јер је досуђена накнада од 40.000,00 динара примерена сатисфакција предлагачу и уз изречену меру убрзања поступка, оствариће сврху која њом треба и да се постигне.

Предлагачу су досуђени трошкови поступка у износу од 6.000,00 динара на име састава иницијалног акта од стране пуномоћника – адвоката према адвокатској тарифи а сагласно успеху у поступку.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић,с.р.**